

V

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

v6

Zaslal jsem Vám to v důvěře, že

l. s důvěrou, že

// a doufám, že

// doufají, že

Halek 160

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vaš

Je mi jedno, zda budete za vaším stolem
sedět vy nebo někdo jiný >

NR 27, 119

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vážití si co
Lpřatelství Gliscino> spr. čeho

Hall NR 14 63 (Guth-Jard.)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

v celku

foetle im Gansen m. cellem

< v celku shodne' vjemny > m. cellem

< možno v celku tu ai >

Hall NR 13 228 TN

PS : cituje z knihy < Dámy soudily o případech uctostných
duchovních i v celku spravedlivě >
' cellem' 'zhruba, přibližně'

"Aurák z foetle' PS je vidět, že se tento význam vyjadřuje
zpravidla přibližně cellem nebo celkově"

< ctově cellem nepřesně přibližně >
< o sobě více je celkově, zejména se shoduje uoi >

Hall NR 20 231

vcelku u. celkem

[těch rusů labý je vcelku 5 metrů >
"odporuje naší logice"

Haller Problem " I 13

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

v celku

< platěním se v celku popíši ústřední dani >

ru. celkem, obecně

PS nezamítá, ale bylo by třeba lišit
v celku 'v jednom směru'

X celkem 'dobromady, u kterého zhruba,
přibližně, obecně'
rozhodování je

MRANĚ
ZEMSKÉ
MUZEUM
24, 123 P A

včetně v²

< výprava v-ě tenistů >
m. i s tenisty

Hall NR 14 59 (Guth-Jard.)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vděčiti co domu

zbyl. napodobenina

Haller, Problem nové gravuosti II,

30-31, 78

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

věc odrazovací

8 "Jméno se často označuje obecně předmět, o kterém je řeč"

< Jakykoli excess zivotní věc vychlí (Herrmann) >

< bym, za aeru parlamentární, možná že se věc valně změnila (Kosina) >

Zub. folklada' za neces. - NR 1, 291

< Neopraovali jme za správně, věci se zabývati >

NR čarč: 5, 305; 4, 112; 9, 212

"zřídob už starý" např. u Jg

9
Doklady i v NR, u Fr. Bětoše v ústní mluvnici,
u Huxera

"je .. pro svou neobyčejnou stručnost vědy velmi výhodný a lze se s jeho pomocí často vyloučiti nevhodnému opakování dlouhých výrazů."

per v je spis. "jaterně podle cizích vzorů"

musohy chybne bez rdym. ta věc; l. se rájmenem ta nebo jen to

< smělý kuto smejd [zfroneverem] fenež) zakryt by falešnými svitau -

věc

vládní úřady u. to // ta věc
< mohu věc ozlyti. Erátce >

Hall NR 18 149 TW

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

účinnost

H. Šy'ora tal předložil Singheit

fr.

Haller NR 18 117 TN

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vedeti

3. fl. vz', spr. vědi'

Kall NR 19 92 TA

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vedle

167 < vč + dle' < d'č je, proto v stč. -e'

168 Job: vlivem dle' krátke' -e
jodizila výzu. míst- a způsob.

170 v stč. mla i výzu. ~~jiným~~

173 výzu. pojetí místa

výzu. mimo co // s říku

zaměřil výzu. způsobem, zachoval jen jako arch.

může se vyskytnout i v platnosti adverbialu

MORAVSKÉ Hall Nr 14
ZEMSKÉ
MUZEUM

vejiti se

196 c mti dost místa, směstnati se, vtešnati se

v j-e spis. i lid.

v lid. méně i nezvratně: <to máš uatný, to ti tam navějde>

197
198

v původnější
Jg ma' jukni' dožad na vejiti z r. 1596, nov' výzvu. se vyvinul
asi v 16. st.

asi v 17. st. se připjilo se fochle směstnati se
vývoj docela přirozený

199

jine' příklady na souhlasenci tvaru reflex. i noreflex.

201

Zub uvádí nejstarší dožad vejiti z 1477
přehazeti z 1453

MORAVSKÉ
ZELENSKÉ
MUZEUM

Hall NR 14

velkou' rufua

dues se zda, že p' to nevyhnutelne' slovo

převodce slova mohl užit vhodnějši velka'
na' rufua

Haller's problem ... I 14

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

repsavati

l. vpisovati

Haller NR 23 86 (Fr)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

věrohodně

u. hodnověrně

ja NR 17 284 T

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

věstiti 'oznamovati, býti znamením'
<urady věsti bouří>

X věstiti 'předpovídati; prorokovati'

Haller Nč. 11, 52

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

veskerý

veskeru výžbroj' u. — ou

veskero vše'pohřeseni' u. — e'

zh. Nř 17 285 T'

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

větší / menší

asi napodobením více měří

↳ s větším měřítkem sdárcem >

Halle NR 15 57 (D. Fischer)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

většina

podle Mehrzahl i ve výzvu. 'množství, mnohost'

genus.

↳ nepísobí 'řádné' logické těžkosti. Elást vedle
jedinosti celou většinu jehlu odstří → spj. mnohost

Hall NR 73 226 TN

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vezdy
papirové

Hall NR 14 59 (Guth-Jahr.)
— " — 15 150 (Neumann)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MÚZEUM

víc + koup.

↳ dáleho víc pravdivější >

resp.

Hall NR 16 49 (J. V. Sedláček)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

více

↳ vyjádřovals se s více franc. městy (rozhlás) >
m. s uctolita // mnoha // četnými ...

Hall NR 20 8

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

viditelné

< Hlava červa melancholická pasivita vznika v-č z neúspě-
nosti >

nejasně

je třeba vidět? je třeba vidět, že vzniká
z neúspěšnosti?

asi podle ersichtlicherweise

Halle NR 15 135 (Sodau)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

viditelný

plamen byl daleko siveho viditelný >

l. plamen bylo ... vidět

Hall NR 26, 122 (Kramolín)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

višeti

3. os. fl. višeti, spr. višeti

Halle Rud 234

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

visita

zřet. m. Károlyová

Hallekuz 95

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

opem
l. vněm

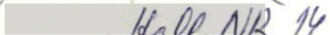
sr. ročník
viz NR 5, 108

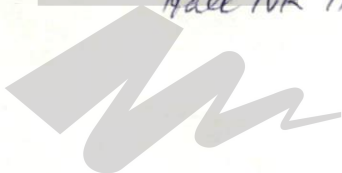
Haller NR 13 207 TN

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vojdu
u. vojač

Nozval mu „patrne nedivěoval, nepravem
ji poděsítraxi z vulgárnosti“

 Hall NR 14 155 (Nozval)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

voueti

vouici' u. -ejici'

Hale NR 14 154 (Mural)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

voučti fo slefu
brasy nahrazuji' udř. idiomen raxiti slefem
nesouhlas

Haller Problem ... II, 12

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vplata

metod.

Hallud 45

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

v poli'beny'

↳ tyto chvíle v - e' jemu se →
"zcela nezvyklé"

Halle NR 15-151 (Kernmann)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vršíte' nažírání'
„nebežné“

Hall NĚ 25, 23 F. Rujman

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

všech

všech smutku

X celý smutný

harmonie tvárová 4

Hallku 147

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

všechen

"Jestliže si smysl věty žádá, aby byl hlavním předmětem
na určitém slovese, velmi pojetí obecného zájmenu
došlo dobře možná, a tam u nás potom zájmeno
všechen vadi"

< Tohle práce velmi se, vždyť ve smyslu všechny
takové přebíhají vedlejší >

l. Ladná časové

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ

MUSEUM

NR 32, 145

všechem + rájor. slo-

< To vše nemá s večkem nic společného >
< To všechno také nic nepomůže. >

Spr.

Haller NR 32, 145

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

všechu, všechu + zápor

Spr. { < To všechu nám nepomůže > "souhrn"
X < Nic z toho nám nepomůže "každá jednodušost
zást" >

< To vše nemá s všechnu nic společného. > Spr.
jednoznačnost zajišťuje rozdělení výraz nic

X při hlavním přízvučená na nic. - popeti' obec.
záporu není dost dobře možné

< ve sm. se všechu barové příbely nedějí >

l. každé

MORAVSKÉ
ZEMLSKÉ
MUZEUM

Haller NR 32, 145

všechno < se tam nevejde >

"všeobecnostní zájor obecný

X < nic se tam nevejde >

"obecný zájor vylučnostní

X < Všechno se tam nevejde >

zájor částečný [= ne všechno se tam
vejde, jenom něco]

} spr.

Haller NR 32, 144

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

všeodluševněni' fúrody

germ. m. odluševněni' celé // veškeré fúrody

Hall NR 13 227 TN

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

všláunouti si

všláun si

sp. - i -

gl. NR 22 121 (J. Kuap)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

víci^v 3

< B. ho [= směr !] zastupoval více největšímu
světlu >
m. vzhledem k³ // pro⁴

Hall NR 13 233 TN
m. k³ // vzhledem na⁴

< více tarovebního BOHEMSKÉ
ČESKÉ
MUZEUM ... je dobře hned předem
naznačiti určitou hodnotu > m. pro⁴ // vzhledem na⁴
Hall NR 15 55 (O. Fischer)

v. 3
v. 3

u. poučeb k³

Článek děj. věci rodicím >

Haller, Problem j-ové grafovosti II

230-31, 20

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

věci 3

blahovolný věci otčenou sboru
zachovával věci němu věstu

m. s členem
k němu

Hall NR 14

59 (Guth-Jord.)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vycílání obilí
< vlnového ornamentu >

m. co
" přes epiz. měru "

Halleri NR 77 254 TN

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyčistiti

vyčistěm' v rozhl. m. - ště-

Hall NĚ 20 F

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyčkati čeho
< uvolněná rozpočítaná dnu' do odjezdu >
m. stravití uvolněná dnu'

Hall NR 14 153 (nezval)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

výdělka

nevhod.

Halleus 15

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyklížeti

jar to tam vyklížeti
m. vypadá // je

ja NE 30, 152 (J. Spáčil)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyklizeti

Lesnice uelice chudobne vyklizajici

Sp. vybadajici ->

Hall NR 20 209 (0)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyhlášení jako co

< most vyhlášení jako foremská obloha >
recis. u. vypadající

Hall N° 15 60 (D. Fischer)

< vozy v-aji v te' tunc jako firsery >
nem. vliv

sp. vypadají

f. 18 242 (u)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyhra diti
vyhra žens, sp. - 2 -

Hale NR 13 211 TN
— 1 — 14 154 (Kerwal)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vykresovati

Spr. - 2-

Haller NR 13 206 TN

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vybuzda

u. vybuzda

Hall NR 19 91 TA

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

výbrůk

m. vy-

Hall NR 15 49 (O. Fischer)

výbrůk, -ně

m. vybrůk

f. 19 91 TA

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vypítí s čísel
< s platem >

Ertl v Job Ertl Kulew I, 26, 141 : neces.
dolozeno u dobrych autoru, proto nemu' chybuje!

Hall NR 21, 39

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyjít s Eym
< se sousedem >

Erk v GpB Erk Plulaw I, '26, 141 : needs .
u dobrých autorů, foto není chybné

Hall Nr 21, 39

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyjma čího
Lokálního a dočasných rozpatření >

Hall NR 14 63 (Guth-Jard.)

< toho ušeho jediného, straného follesdu >

t. 15 212 (T₁₇ Zoraleh)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyjma²
< posledního aforisty >
citát z Cap. Ch. v PS
spr. aruz.

Hall NR 19 108

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vykazovati

podle něm. a. aufweisen

< realismus vykazuje bohaté dějiny > u. ma'

< materialismus vykazuje první stopy noctického
odůvodňování > u. jví // projevuje // ukazuje

Hall NR 13 224 TN

< vysnědcem vykazuje mravní chování chvalitebné >
u. udává

MURAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Hall NR 14 63 (Guth-Jand.)

< poslední desetiletí vykazuje ... nepřímý příspěvek k vědě
o charakteru > u. přineslo // podává // obsahuje

< knihou odchylně vykazuje básně > u. odchylně je
v Báběch

Hall NR 15-60 (O. Fischer)
40

vyhati
vyřezaný u. vyřezaný
L. Čech
= V. Maxlova NR 31, 47 (K. Světlá)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyložit

„reife Euy“ Germ. 4

Hall NR 15 151 (Neumann)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyložka = vyhládku' d'it'u
lze snad přijmout

Haller, Problém j-ové sgrávnosti II/30-31,
77

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

výloha

germ. ve smyslu 'výdaj, náklad, úbraty'
↳ vyřizovati vzniklé spory bez výloh pro
sporné strany >

J. H. NR 18 194 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

výlohy cih
Lobaku >

gr. vydaje // vydání za obal

Hallduš 196

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

výlohy balemi'

sp. výdaje za balemi'

jh NR 25, 94 Fr

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyřučeno <že by to byl Toufar >

hov. germ.

Haller NR 30,92 (Pujmanová)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyloučiti

což bylo vyloučeno u. nemožné!

Hall NR 14 63 (Guth-Jark.)

< shoda mezi nimi se zda naprosto vyloučena >
u. nemožná

Hall NR 15 60 (O. Fischer)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vylučně
geom. in. vhradně

Hall NR 73 227 TN

— o — // jenu ~~_____~~ + ~~15~~ 60 (O. Fischer)

< v bytě byl salon Eriny v-ě fas její jobřeba >
in. vhradně & její jobřeba

geom.

// ~~_____~~ MORAVSKÉ

ZEMSKÉ - NR 18 194 (N)
MUZEUM

vylučný
v-a služba, v-e směrování >
germ. m. vyhradení // naprostý

Hall NR 13 227 TN

Aristokratická rodina tou měrou v-a >
m. odlišná // odchylná // osamocená?

Hall NR 14 63 (Guth-Jarv.)

predmet v-e oblihy > necis. m. vyhradení
// jednostranná
t. 15 117 (Soldan)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vy měnití co
[několik dopisů]

m. několikrát si napíši // folií - dopis

Hall NR 14 60 (Guth-Jark.)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyušet

u. - it

J. Haller NR 27, 1/5 (y. uar'uel)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

výpravy' v citátu PS
sfr--a-

✓
Hall NR 19 108

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zpráva k
zprávkám m. - stěn

žla NR 16 54 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vypust

elboh. termín

l. - st

Hall NR 17 56(0)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zkrovací řízení

ř. zkrovací

Hallbus 87

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyrovnaťi sebou učty

weiss. podle gleichzeitig ausgleichen

zároven // současně vyrovnaťi učty

tj. spolu s jinými učty dřívějšími

Snaha odchýlit se od něm. vzoru, „fráze naprosto nerozumitelná“

Hall NR 14 193 (A)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vysaditi toho čemu

<svody, jimž historie vysazen není>
recès. in. vydání

Hall NR 15 60 (D. Fischer)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vysílac

Travu. v LN doporučije, uznava' vliv vysílaců
Haller: nepřesvědčivé, Travu. radi' & nepřidruženosti.
a. ~~znamen~~ " [REDACTED]

Haller NR 23 189

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyskytati se
spr. -y-

Hall NR 25, 24 F. Vojman

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vysloveně

< hodnostáři třeba ne v-ě dvojně >

m. nepochybne // právě

Hall NR 14 63 (Guth-Jand.)

< vysloveně zatřpěl > Hall NR 21 269 (Liny)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyslovený u. křejný u Herb

ničes.

Haller Problem ... I, 10

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyslovený / Němec >

m. rozhodný // neochybný

Hall NR 24 63 (Guth-Jard.)

<odpírce umění>

germ. m. vyloučený // rozhodný //
zřejmý

Hall NR 15 59 (O. Fischer)

<letory v-e "cyklotomii">

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

m. zřejmý // neochybně
t.

vysoce

je nejvyšší na čase, p. srůchované na čase

Hall Ruš 107

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vysoký
je nejvyšší čas, ~~stl.~~ srchnout

Hallebud 107

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vystaviti solo cemu
< ubezpečí >

Erk v Geb. Ent. Ulaw I, 26, 141 : uccs.
u dobrých autorů, proto není dle.

Hall NR 21, 39

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vystaviti se cemu

< u'kolomu oficielni' joesie >

u - vydati se

Hall NR 75-117 (Soldan)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vystřněný
Loči v-e' jako propast >
"zcela nevyžle"'

Hall NR 15 157 (Neumann)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vysvětlovat čeho
zjednotlivých svalových kontrakcí > u. co

Hall NR 13 232 TN

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vysyckati

fr. - y'

jh. NR 22 121 (J. Knap)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vytknouti 'určiti, omeziti' < povinnost, cíl >

X vytyčiti 'obhrančiti tyčemi' < stanoviště >

resp. vytyčiti cíl

Haller Nuč 11, 12

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vybuděnost

< Elatba spolecně a erotické v-i >

nezvyč. (osamocení)

Hall NR 15 116 (Soldan)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vytyčiti si cíl

sp. vyřešouti si // učiti si // zvoliti si

Hallrus 87

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vytyčovatí co

< neoblič vlastnosti za vlastnosti typicky české >

„mlhavé“

vykládati?, vymezovatí?, vytyčati?, zdůrazňo-
vati?

sp. „učinitě takovým, aby se to tyčilo“
„vyhnutí do výše“ napi- věž

Hal NR 75-134 (Soldan)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

výučba

m. učení / vyučování

hyperkoncentrací

Hall NR 14 62 (Guth-Jurk.)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vučba

nevlad.

Hall 45

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

využít co, spr. ceho

framen čl využít // se využil, spr. framen čl využito
// se využilo

Hall Nr 8 19

↳ většinu svých cest jsem využil literárně

Hall Nr 14 63 (Guth-Jard.)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

využívati ceho

↳ přivedení bohatství →

spis - co

Hall NR 18 242 (u)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyprávěti

u. vyprávěti

Hale NR 18 241 (u)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyvolati / - avati

13 'zřísobiti, vzburzovati'

folkl'da' se za germ., viz např. Jab. Entl 1, '26, 172

urážka PSK: považuje za zřís.

nový význam, Jg. O. lid-paz. O

MB' doporučení u 'vyvolati haldem, rozepři nádeři zřísobiti, ustropiti

14 odmítal Šembera a levišes

evocare, fro - ; fr. évoquer, fro - ; angl. to evoke, fro -
nem. hervorgerufen

fo r. 1800 'hlavně pronesiti, zvolati'; dosledy; fo r. 1900 O

15 'věruje vyhlástiti, oznámiti', viz fird 1800, jaké lojve: dosledy
význam dosud zívj

vyvolati věci' jichas, hešols juchem dodnes: dosledy

16 'zavolati šols ven' též 'zřísobiti (parz'uboli zřísobem), aby učede
výřel u. přišel'

17 vyvolati šols z životu, vyvolati frízrat, zjemeni'

[vyvolati]

podle hervorrufer

X čes. vybarviti vzpomínku
způsobiti bouři
vzbuditi nevoli

Haller Koblém j-e' grafičnosti II

30-31 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyvolati m. vzbuditi aj.

Erbl Gäre

dollady u Tyla, Ner, Herum, Herb, Hol,

Čapra-Choda, Machava

Haller Problem j-ové sferuosti I,

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyvolati 'zřísobiti'

Tráv. (Lodkov 1/11 '36) : vřta', ži NŘ 19 odvolala zářaz

Hall 20 238

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyvolati co

< dojem >

Ček v Geb. Ček. Ustav I, 26, 141 : neces.

u dobrých autorů (viz NR 19, 13n.), proto nem' chyb.

Hall NR 21, 39

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyvolati odevu

resp. - metafora u. vzbuditi // zpusobiti odpor

Hall NR 13 227 TN

v-ti projev u. zpusobiti // dati mu vznik

Hall NR 14 63 (Guth-Jark.)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyvolávat co

< představení, pocit, slovo, výstup, vláry žem >

m. buditi // přirobiti // vybarovati // připomínati

Hall NR 14 154 (Nozval)

< nuda, pocit, náhoda, vzpomínka, dopom >

m. buditi // probouzeti // vybarovati

Hall NR 15 59 (O. Fischer)

< šepsi >

nečes. m.

MORAVSKÉ

ZEMSKÉ

MUZEUM

věsti s činnu // dávatí vniř činnu

t. 117 (Soldan)

vyvolávat hádku

nedávno vzniklé v kniz. j-e, a zvl. vzor

Haller Problem III II, 11

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyvolávat co
představu

Exte (NŘ 12, 11) : chyb.

korotično v dušičku je, proto nam' chyb. (viz NŘ 19, 13a.)

Hale NŘ 21, 40

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyzdvihnouti co
<většere formy materialismu>

nespr. metafora u. vsimnouti si jich //
upozorniti na ně

Hall NR 13 226 TN

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyzvednouti co

< vyzvednouti let's sualy >

uvedes.

u. zdiraznenni

Hall NR. 15 19 (O. Fischer)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyžadováti co spr. čeho
(zmeinu)

„vážná chyba“

Haller NR 25 247 (V. Poláček)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MÚZEUM

vzdalen byti. čemu u. riko

↳ drádenice je velice vzdalena dnu >
u. dnošta

Hall NR 15-114 (Soldan)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vzdor³

nespr. m. přis⁴ // proti³

↳ vzdor v'sledním odborných věd →

Hall NR 13 229 TN

↳ vzdor tomu by Gb chybou označiti pygmeje za
spr. chyba

Zola's⁴ 'flement' → MORAVSKÝ
ZEMSKÉ MUZEUM
spr. přis to
Hall NR 20 209 (0)

vstít

venise

silný fyzický cit

Haller Problem ... II, 7

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vziti

uzumuvše, spj. uzavše

Hall NR 15 151 (Kunmann)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vřit újades

↳ brad vzal újades >

L. Celi: gem.

V. Karlova' NR 31, 47 (K. Soetla')

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vzítí křítel & oámu
↳ & obli'zi >

resp. metafora u. hleděti

Hall NR 13 227 TN

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

věti v úvahu co
< sugesci >

rečes. u. hledati k³ // m⁴ti co na mysli // dbati c⁴ho //
na z⁴tekl⁴.

nezapominati na co
^{zele}
"nejisté", co tu autor uvažil⁴

Hall NR 15 60 (O. Fischer)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vzítí Co
↳ objednávku > v záruce

reces.

Hale NR 14 193 (A)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vzmušibi se

Haukovo falzum m. 2-

Haller Problem ... II, 10

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vzneseny!
utvořeno neby. u. vzneseny!
ale dohodale se vzilo, uznáme za ně náklady
více než stoletá existence

Haller Problem ... I 14

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vzpomenuti Goho^y
Lvas oba > sji obou

Hall NR 26, 122 (Kramolis^v)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vzpomínka cihlo
< kodi >

Spr. na co < na kody >

Hall Luž 196

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vzporně

spz. - u -

Hall NR 26, 119 (Kramolitz)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

z ž

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

La²

trvalu'

za cesty 'cestou'

brusy: nespr.

PS: bez form.

Hale NR 20 232

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

za čas.

za naši' doby, p. v naši' době // za našich dnů
za své doby, p. ve své době // svého času

Hall Rud 137

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zabřeháčuvost

m. rozvaláčuvost   Herzvaliv uedlogičuvost

Hall NR 14 156 (Herzval)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zábrana (
 ~~ochrana~~ úrazová

vespr. u. ochrana před úraz^{em}

Hallen Nüč 11, 57

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zabraliti co m. Čemu

nespr.

Haller, Roblém j-ové správnosti II,

30-31, 18

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zabránit

aby se dostali m. ve-

Kaše NR 19 92 TA

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

računati s cílem

[računalo se s přípravami & odvozdňování

sp. računaly se přípravy

računalo se připravovat >

zh. NR 22, 127 (z. Knap)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zacíti

zачо

члѣ.

Hall NR 14

59 (Guth-Jard.)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

záčít s pásem u lesu

m. záčít pálet lesy

je NR 24, 220 filij

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

racitil
racinati s otlu

< racina' s fraci' carne' zna'na,
u. fraci // pracovat >

neods.

Hall NR 17 254 TN

< racine se svou analyzou >

Sfr. svou analyzu // analyzovat

MORAVSKÉ t. 18 148 TN
ZEMSKÉ
MUZEUM

zádržek

<aby nebylo ani zádržku ani nářadu >

(zřídění)

nečas.

Hall NR 14 193 (A)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zahrořevouti Boho

[Telesná vada] va's zahrořevouti proti celému světu >
u. způsob, že zahrořevouti
nejs. faktivní vřanám

Hall NR 15 L10 (T_F Zaorálek)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zahorčnouti toho proti světu

spř. učiniti toho zahorčelym

Haller Nuč 11, 52

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

záhy

nespr. 'brzy'

asi Handbars

falsch

Haller Probleme... II, 9

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zahy

u. brzo

Hall NR 14 60 (Guth-Jard.)
— u — 155 (Uezval)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zájem na cěm
< na jěm >

opraveno na zájem o cě

Hall NR 15-54 (O. Finkler)

Zájem na politické a hospodářské organizaci
u. v organizaci

Hall NR 15-114 (Sölden)

na cěm X o cě

Zájem na stavební firma, která má zájem na nové plynárně

sp. o novou plynárnu
plynárna dosud neexistuje

mít zájem na cěm ^{účast, podíl v cěm}
J. H. NR 18 192 (N)

rájem pro něco

m. o něco "vzťah frény"

X < měla pro něj ~~pro~~ půlky rájem > spr.

Haller NR 30, 174

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Sájeem pro co
spr. o co

vjetu vzťah filmy

Haller NR 30, 174

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zájem

v zájmu čeho

„neřeš. a časté věci.“

Na Hradčanech si vymění pražská obec v zájmu
zaochráněnou fořenu,

gr. Na Hradčanech si pražská obec vymění fořenu
by, aby je zaochránila >

Hallkuš 5

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rajit

nechtati si rajit clut^v
dati si

podle PS spr.

[redacted] Hall NE 22, 269

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Základ

na 2-⁻²

gr. < budovati dále na 2-⁻² rakona >
sp. < teprve na 2-⁻² soudních rozhodnutí mu byla
frizována plna fense >

"jde o skutečný základ, třeba ve
smyslu přenešeném"

Haller Ntč 70, 34

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

základ
na k-ě 2

„užívá se mechanicky bez potřeby“
viz Nuč. 10, 34

Haller Nuč. 11, 4

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

základ
na základě uš^v

l. na jejímuž z-č // podle uš^v

Hall NR 13 210 TN

na z-č konkrétních zůstatků uvesti příklady >
nečís. u. z konkrétních zůstatků

Hall NR 15 60 (O. Fischer)

jest jímto nemožné u z-č těchto rasových zůstatků
přidati pygmeji za výsledek rasové degenerace
Sfr. pro tyto rasové zůstatky
// se zřetelom na tyto zůstatky >

Hall NR 20 210 (0)

zakládání co

< tyto články zakládají vázání delist (rochlas) >
u jsou vázány delistem

sr. NR 18, 234, 255 n.

Hale NR 20 8

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zakolísati v čem
↳ v předsevzetí

vi. Z-ji se

Hall NR 14 157 (Kozval)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

záležitost

ukradoucí; brnění nahrazují slovesem věc
<vyřizovati si věci> neuvědomiti už záleži-
tošti

Muhar. nemá pravdu
Haller Nr 17 143 (Uezwal)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

záležitost

• ke často nahraditi čís. slovem věc

<pravda je z. čistě individualní>
u. věc

Hall NR 13 228 TN

vyřizovati si z-i u. věci, pokřiby

Hall NR 14 154 (Kozmal)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zalitovati

sp. 'na chviti poutiti litost // politovati'

dyb. 'zaciiti litovati'

< přeměti [deradentur básníci] zalitovali uvarných let
svého mládí, obětovanému chudratu, nemohli se
ubránit nejhoršímu zneřádkování >

Halle NR 15 115 (Soldan)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zameriti čemu

sf₂-CO

Hallkur 125

kontaminaci zameriti: CO // zabráviti čemu

Hallkur 292

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zam. Enouti
Zamcíl m. Zam. El

diál.

Hall NR 19 22 (Kondela E)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Začínati s oltu

↳ jaro by se s fraci' teprve začínalo >

u. jaro by se frácie teprve začínala

|| jaro by se pracovat teprve začínalo

Hall NR 19 23 (Koudela²)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zauvažeti do protokolu co

< spisy a dofishy >

u. zapisovati // razuměvati

Hall NR 14 64 (Guth Jarč.)

2. výsledky

sp. zapisovati >

Hall NR 20 209 (0)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Západně

l. na západ

Halo. NR 78 24 (u)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

západně cího
↳ Vesery ↳

u. od cího

Hale NIZ 18 245 (2)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zapocit'ki

NR 7, 23, 98 : „zem' nepřirozene“
v čís. už od fol. 16. stol.

// zacit'ki // pocit'ki _____ zem' nepř.

J. H. NR 23, 61-62

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

započítí s cihlu

germ.

↳ se stavbou koupaliště bylo započato >
n. koupaliště se začalo stavět

J. H. NR 78 194 (N)

↳ se stavbou chrámu bylo započato za Karla IV. >

nem. vliv

fr. stavba chrámu byla započata

|| chrám se začal stavět

Hall NR 18 242 (U)

MORAVSKÉ

ZEMSKÉ

MUZEUM

Zapochybovati

spr. 'na obamzi' propadnouti fochybati'

chyb. 'zaciti fochybovati'

< jarmile [deladentur basnici] zapochybovali o ceni
umění... , nemohli se ubránit nejroznejšim zovfalstvi >

Hall NR 75-115 (Soldan)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zapomenuti

Zapomenuti tvar hl ytroicu ois. spis-i, foto ho Prav CTrav fupla
do seznamu slov

NR 12, 145 n. i 258-uvostovani

stejne Geb Eitel kulur 1, 26, 247

hall NR 17 52

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zapomenut

m. — menout

Kall NR 15 209 (Zaovatel)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zajímavosti

Zajímavosti
Zajímavosti Zábava u. dě-

Hall NR 15 277 (A)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zapřičiniti / zapřičinovati co

germ. in. způsobiti / působiti

Hall NR 13 227 TN

Lafelco jarožto družk zapřičiněni! →

"termitu zloča vojaruž"

Hall NR 18 148 TN

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zárodečů

La priori znamena' proň [Kanta] často ještě (i když
jeu zárodečů) vrozenou duchovní dráhu →
m. jeu v zárodeku // jako zárodek

Hall NR 13 232 TN

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zase 'po druhé', 'však, pak'

X ofet jenom: 'po druhé'

spis. < dnes píšeš ty a zitra zase já >

Haller NÚC 11, 34

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zasloužit si co
Luctu > spr. čís

Hall NR 14 63 (Juhl-Jark.)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zastance

"papírové" m. přivřezec

Hall NE 15 55 (O. Fischer)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zastavět území

území dosud nezastavene

sp. - č. >

pl. NR 21, 136 (Op)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zastěnáti

4. - e -

Haleč NR 19 91 TA

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

14.
Zastihne E

neobr.

Haller NR 32, 15 (y. Ryjka)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zatím co = v té době, kdy

2 „neprávem v platnosti odporovací a přifouštěcí
spojky Edzto“

|| „jeu neby vyjadřující výslovně dva děje současně“
X < Budu čist, zatím co budeš na procházce >

X < — „ —, Edzto ty budeš — u — >

nespr. < Stoj vynechával, zatím co dělné pracoval
zcela dobře > spr. Edzto, ačoli, a přece

3 spr. zatím odpor. < Říkal, že bude hezky, a zatím prš! >

MORAVSKÉ
ŽENSKÉ
MUZEUM
Haller NÚČ 11

Zabruco

chyb. tam, kde není „přímá časová spojitost“

↳ kazil poslední napětí v plukovní kanceláři; zde
vládní poddůstojník hledal v registratuře jeho
dokumenty, zatím co u vedlejšího stolu byly rozděleny
sobotní peníze tabáku s žoldem >

Hall NR 14 162 (Kazval)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

záh'm co   kontrast

záh'm co [připravené] svesou knačie' uesnaže na
fochodu fři frázduem záh'dny pou fři frázi
brzy uaveni

Sp. Ederto, ačoli >

Hal NR 20 209 (0)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zaujati

sp. zaujmouti

Hall NR 13 210 TN

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

závraty
<že halucinace>

nezvyklé
nejasný smysl (závraty, či podobný
závraty, či dokonce že
závraty)

Hall NR 15 116 (Soldau)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zaklívát souu co

sp. muš souu co na glé'

je NR 25, 94 F3

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Záruam

bratř v záruam, spr. záruamenávati // po - // zářisovati

Hallřuk 70

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Karnameubvati: co

< velký odbyt dřeví > v rozhl.

novinář. uctnost⁴

Hall NR 20 9

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zběhlý'

sueka zběhlý' m. knaly'
// scestovaly' fo svebe' z

Hall NR 14 60 (Guth-Jarb.)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

žbyvatí: ξ^3 + subót-děj'. spr. inf.

< ξ placemí, ξ vybrání,
m. platit, vybrat >

Hall Reut 268

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zdati se jazyku

[zdat se finicki pomeřad a brufu'm]

m. jazy'

Haller NR 32, 16 (J. Lyjra)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Edati se byt čim
<uvalerem až pozdějším>

~~spri. byt~~

Hall NR 25, 24 F. Pujman

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zdát se být

< minuty se zdály být celými hodinami >

29

je NR 30, 158 (J. Spáčil)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

žda' se
jeví se

byti prospěšným

žyl. nafodobenina

Haller, Problém j-ové kvality II,

30-31

18

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zdát se + inf. + ^{novy} turist.

<byti>

„velká strojnost“

<hradby zdaly se byti zatvorenějšími >

u Nezvala oblikeno

Hall NR 14 156 (Nezval)

<blízko spizmona zdá se být více Zaratustrova
s ovím líčením >

f. 51 (O. Fischer)

nečes.

Haller NR 17 254 TN

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Haller NR 20 210 (O)
jh NR 21 136 (Op)

Eda - se první
sfr. první

Hall NR 26, 72 (Kramolín)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zde li' strany

sp. zde li'

Hall NR^v 25, 24. F. Rujman

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zdražiti

obilí zdražilo

-iti x -eti

sp. se zdražilo

Hallen Nuč 11, 52

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zde žovati se zde
↳ v Paříži ↘

germ. - m. žiti // pobývatí // bydletí

Halle NR 18 246 (W)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

držovat se doma
fr. pobývat, měřiti aj.
Hall NR 26, 121 (Kramolín)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zdravovat se Ede

sp. - jazykat, učit, št

pl. NR 24, 220 Filij

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zdržovat se uče
spr. foliát, dle
jeh NR 25, 94 Fr

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zde věrněly' obraz
' zcela nezvyšle' 3

Hall NR 15 157 (Kernmann)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odvodniti
z-čue' pochybosti,
konkrétní z-čai'

spojí odvodněne'

Hall NR 15 50 (O. Fischer)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zdvihati

u. zdvi-
-

Kall NR 15 208 (T_{fi} Zavr_{le})

dialekt.

— u — 19 22 (Kondela_E)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zdvoučlepná čo

↳ trati byla zdvoučlepná (rozblás) >

nespis.

výtisk též v Lid Nov 9/1 36

Hall NR 20 9

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Země

Oficiálně o zemi >

pro zastar., vesný m. o zem

gla NR 16 13 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zefředu

u. zřředu

Hall NR 18 240 (u)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zesílit

syn. -et

Hall N° 26, 121 (Kramolín)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zesilati

m. - eti

[div jsem nezsilil
- Enje s uzal]
Hall NR 15 157 (Neumann)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

žhanuati

'gasic', couper // 'ékeindre'
sfr. žha'sět

Haller NR 17 58 (0)

<žhanuati swice> sfr. žha'sět

Haller NR 23 46 (Fr)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zhasnout světla

u. zhasit lid.

Haller NR 30, 97 (Rijmanová)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zhasnouti / zhas'natī 'sláti se uhaslym'
"muže soetlo samo"

X zhasiti / zha'sēti <světlo>

Haller Nⁱč^ü 11, 52

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Chasouti

m. Chasiti

Haleně 20 262 (Tsch. Kolman)

22, 121 (J. Knap)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zha'seti

< jidry zha'seh v listovi > u. zhanivaly // hasly
Hall NR 14 155 (Uerwal)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zheda'bnely'
< Ruze z-a' >

„scela nezvle'“
Hall NR 15-151 (Neumann)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

z hloubi // -i'
v hloubi // -i'

ps. z hloubi // -i'
v hloubi // -i'

foedle P5

Haller NR 22 142

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zhudobniti co

↳ strukturu básně > u. učiniti hudebnějši
zhudobniti 'napsat s touto noty // učiniti z toho hudbu'

Hall NR 15 116 (Soldan)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zimna

byla zimna, sp. Gb

Hallbuch 19

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

číslo 1
číslo 1

↳ důvěry, západní část vzdělání > u J. Kariádra

S. aruz

J. Haller NR 27, 45

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

číslo si lásky
spr. lásky

Hall NR 26, 121 (Kramolná)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zjednatí si cíle

<respektu, dobrých záležitostí> fr. 60

Hallebud 191

zjednatí k tomu cíle, fr. 60

<[nědomosti] dovedly mu zjednatí uafroského respektu
žactva

Hall NR 14 62 (Guth-Jard.)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

čjavištvení

"sotva se ujme"

E. Kowád NR 15, 31, 120 n. : Erit. pítka, cit. pítka

Haller, Probleme j-oné kvadrnosti II

'30-31, 19

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zjistěním

zdele cizí přírody

Haller Problem III II 15

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zjevištně

Eisner háji'

Haller: "j-ova' nestvára"

Hall NR 15-194

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zizkovy'

sp. zji'-

Hal NR 19 97 TA

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zjevnosti sprou
spr. zji-

jk NR 24, 123

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zlouška

L. Zloušek

Hallberg 45

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sladit

gr. sladit

Roč. NR 24, 217 Joz

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zlevuiti

-iti x -eti

ceuy zlevuily
~~zlevuily~~

spr. -eti
11 se zlevuily
Haller NUC 11, 12

MDRAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Změšovati eslati se měřem

X změšiti učiniti měřem

Změšovati vodu sp. změšiti

Haller Nuč 17, 52

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

↓
Přeměřiti se

u. v. z. -

Hall NR 18 276 (Böhmel)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Znamenání firmy

m. podpis // podpisováni // označování

Hall NR 14 192(A)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

znamenati

< znamenati sami pro sebe zaron >

4 m. byli sami pro sebe } zaronem
4 } sobe

z. NR 24, 122 FA

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

slatiny
slatiny - novotvar u. slatiny

Hall NR 14 01 (Guth-Jard.)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

číslo děny

m. jmenovaný // děny // dočeny

Hall NR 14 63 (Guth-Jard.)

// uvedeny

f. 15 117 (

raz u Lesně Haller NR 27 269

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zmíněný odkaz.

↳ z-e' ustanovení platí od ... (rozklad) >
spr. foto // uvedené'

Hall N12 20 8

↳ Zmíněné formě

spr. dotčení, uvedené'

Hall NR 20 209(0)

jh NĚ 21, 136

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Συνήθη
podle x-ého pokročila

spr. o toho dotčeného, uvedeno

zh NR 24, 220 Filiz

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Emilová lva

syn. ova, dotčená lva

Hall NR 25, 24 F. Pijman

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

květeny' resp.

Haller NR 30,49 (Sesima)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

znamenaťi 'čtyřlístku soborati'

'charakteristické slovo uvoznatí. uluvy'

< ['polec] za jeho [= předsedova] vedení znamená znova dobu
rozmachu a rozsvětlu >

m. prošlá doba // těší se novému rozmachu

pl. NR 16 53 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

suati + inf.

⟨ [odborná čra] suati udati obdoby > u. uani // uisere //
dovede

Hall NR 15-55 (D. Fischer)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zvat¹

Leptavky ve vzduchu byly krásně zvat >

lid.

m. glo

Haller NP 30, 91 (Pujmanová)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Znovu budovati

„obnova' vestuára“

Hall NR 13 227

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odpovědi ^{co}
k otázce

spř. odpovědi na otázku

Hall Nr 14

nov. vložem in. odpovědi k otázce

Hall NR 13 228 TN

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

čodpovědi otázek

288-každodenně

Haller, Problemy jeho správnosti II,

30-31, 98

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zodpovědnost

m. zodpovědnost

Hall NR 14 60 (Guth-Jarsh.)
153 (Kerzal)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zohykditi
Zohykděne', spr. - Zde -

Hall Nr 18 277 (Bohnel)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rohyzdovati

sp. řed.

Hall NR 14 64 (Guth-Jard.)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zpevniti

ceny zpevnily

spr. -ěly

-iti x -ěti

// se zpevnily

Hallen Nuč 11, 52

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

z povzda'li'

Spis. - i

Hall NR 26, 120 (Krauslov)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

z povzdali'

a j. uariatura u' z povzdali'

J. Haller NR 27, 44

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zpozdali
m. — 7

Hall NR 15 49 (O. Fischer)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zprofiťue'

188

POP : z—

Zub. : dávati s profiti'

Travu. se opira o Zub. a o výslovnost sp—

Haller : Zub. se nevyřovoval kategoričy, uznával
autoritu Pravidel

189

Travu. nemá právo jako jeduobl. měnit
normu

Haller NR 23 188-9

ZEMSKÉ
MUZEUM

značity!

2-á věc „pochybne“

m. viditelna!

Hall NR 13 231 TN

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

šacovní

<plet šem z-ila >

u. leska se jako šacovní

Hall NR 14 155 (Kozval)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zrcadlití se

↳ Čertovo jezero, zrcadlití se pod strmou strání >
u. lednovci se jako zrcadlo

sp. 'odraziti se jako v zrcadle'

↳ břeh se zrcadlití v jezerě >

Hall NR 18 241 (u)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Sub čaru hloda'

MB³: germ.

už u spec. bás. Simonida (viz F. Novotný' NR 3, 218)

Haller Problem ... II, 14

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ždati

nespr. <ždati>

Haller Program ... II, 9

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Graci'

nesfr.

Hall Ruš 86

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

světél
se světélém E³

spn., ale čisto se užívá' nevhodně

↳ foedle Kohnstamma je dube v nejhlubší' hypnose
'dohonalá'; i' se světélém E' uravneost' >

l. i' fo sbruce uravneost'

i' co se týče — u —

i' co do — u —

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Hall NR 18 149 TN

zúčastňovat se
m. u'

Hall NR 14 01 (Guth-Jard.)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zůstati volně na holkem čaji

neobv.

Haller NŘ 32, 15 (J. Lyža)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zůstali stát

hodiny zůstaly stát, sp. se zastavily

Hallkv 213

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zústat stať

↳ chybami ho vysledek nutny zústat stať →
lid. in. zastavovat se

z. N. 22, 120 (J. Knap)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zusatzblatt u. Blatt

germ.

Zurholung Zusatzblatt dieser Prozedur >

u. fe. städ

J. H. NR 18 194 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zústa'vati. &³ + subst. de'j.

nespr. u. inf.

zústa'va' & dobra'mi', & udě'la'mi',

sp. dobrat, udělat >

Hallw. 268

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zuziřkovati ceho

↳ bylo zuziřkovadno v¹Salu > ier. byly zuziřkovadny
v¹Salu

Hall NR 14 156 (uzoval)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zvičadlo

V. Poláb: bezúč. zvič-

Haller NR 25 249

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

evoluci' veta

l. zvolavaci'

Hallbus 87

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

žvolavník

u. vyběčník

"nejatý novotvar"

Hell NR 15 110 (T_{Fr} Zaovatel)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MÚZEUM

zvyky' na co
< na pramí' > spr - činnu

Hall NR 14 64 (Guth-Jard.)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zobraziti nac

12 konverzace a lid. germ. 7

Hall N° 19

22 (Kouckela E)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Gáden

u. Gádeny

Hall NR 26, 121 (Krausls)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Základní u. D

Učebali se záduch dšledru > oprav. učebali se
učebali se

Hall NR 15 115 (Soldau)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

šádny'

"šlybocně se zavazuje"

"je na místě při uzavření zájmu" (= ani jeden
ne věte eladně: šády, škytoli, jazytoli) (= ani sebe menší')

šp. < K nám nevede šádna silnice > (= ani yodna)

šp. < šádny' úřad by nemel dopustiti, aby jeho
členové neměli číst >

eladně: šády // škytoli

X < to není z-á pravda >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Haller Nulč 10, 34

řádný zasilovací

v lid., hov. j-e bez výřu. Ewantitab.

ve spis. s výřu. Ewantitab. (= ani jeden)

↳ To není řádná pravda! ↲

lid., hov.

Haller NR 32, 30

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

řádky' zpodst.

1 & uau řádky' nepřijde >

"je to volnější způsob lidový, uholi spisovný"

ale spr. řádky' přibíhá

Haller Nuč 11, 33

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Řádny' zpodst. m. wšdo

to uviděl řádny' fr. wšdo
lid.

jh. Nč 22, 120 (Kraj.)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Šalářová

u. -a-

Hale NR 18 241 (U)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Čarlivost vůči komu u. na jeho
Hall NR 14 155 (Urzval)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Šeleťi co, fr. ceho

Lež nikdy nic nezelelo > spr. ceho

Kall NR 15-151 (Kernmann)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Železný beton

skr. železový // vyztužený // armovaný

Halle 8 55

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Ševantui // 21 —

zbyt - u. nemily // budici rozpaž // nepřijemný ...

Hall bud 95

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Žoužel

silný fyzický cit-

Haller's Problem ... II, 7

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Hanka, V.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Brálovéhradečský

Hauda napsal Šrútkovi (1849)

u nemeckého " Brálovéhradečský, podobá sa Šutná hora

^{stúchu}
" Začal to - dej umi Búh uče - učež. Ziegler."
čes. vrah učež. Záduch Šerfou ne spojím sady.

(viz Šrútkov Šerfou 1862, 164-5)

Š tomu Bachtovský:

Hauda Šl šfátový filologem, or. bohobojný, - prádný

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BačMR 90

luzný
| Ale lose

"nazdarbice učitelů od Haudy"
ujalo

Vywaral v dopise Zactovske kuce
30-31/8 1885

Zactovske Vy28 75

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Hanus

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

3. os. v oslovování

"Spůsob ... ukeviti & osobně přítomným v bratřích
osobě, jako by byly vzdaleny, neosloveny, ma vždy
něco postupujičivě do sebe, nebo aspoň každ velmi
cizí, každ nepřiměřenosti, což jen rozřem se může
souditi a varovati."

<Van milost račila mne obdariti >

HANUS VÁŠATA 97

ZEMSKÉ
MUZEUM

3. os. v oslovení

" E služím a služím, a to hlavně je přeladit
Němce?"

< děveče! vyveď nářadí! >

< Co on tu bláď, Jene! >

" Potuplivost a drácnost ulavení talového
co do neuznaní osobnosti lidové, porýva'e
poučed pro titulem hodnosti či důstojnosti
osloveného

< Co jak porýva'e páu rada? >

Hanus Kadřiu... 97

Ouidalun'

"slavnostní", ale neobrabaný a nepřirozený
plural "jímž jedna přítomná osoba se
oslovuje stále nepřítomných věcí."

< voni jsou César >

Hanus Kábrta 97

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Prochýlkovani

Mary Pickford, Vera Schmetterlöw
doporučení univ. školy

tato práce „pro jejího formování uměleckou ochranou
znací, vzhledem a nedostatkem, kterou samotná
ces. soucovkami není dovoleno“

Oldřich Hanus, Jar. osvobození 21/9 1929

viz list. [zobou] NR 13, 29, 8-13

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bráti Salve
the'

"barbaré" 7

Hanus Václav ... 145

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Crha

svad tab zfotořeno & Cyrillus⁴

Hanus Václav 145

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Chitel

frédl. z Venus (venerare!)

Hanus ka'stin 175

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dáti oheň

"barbaricus" in - vypaliti; vystřeliti
Hanus kastin 145

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fortelny

“ barbarismus ”

Hanus Kastru 145

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

furore
> zpěvač dělal furore >
"barbardi" 7

Hanus Kubín

145

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

malatný < malade
"barbarismus"

Hanus Václav 145

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

miti tu cest
"barbore" 1 4

Hanus kástin 745

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

napadnouti

co vás to napadlo

// vám

es fiel mir ein

"neudálo vás v
jako předlo ^{myšl}"

"svobodnýu přemyšlení"

Hanus Kaston, 144

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pevnostní žalář

l. žalář v pevnosti

Hanus Kostiuk 196

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

podstata

filoz. se substantia

Hanus Kástin 145

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Saturnus

frickl. Hladoleť

Hanus kaštin 1864 145

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

schneiden

"nemostorné" 1 4

č. brájeti, řezati, sřezati, seřezati, řezouti,
řezpati, sřezati

Hauš, řezati, 84

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Silvo-slabinec „obavne“¹⁴

Hanus Kustin 146

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

stělu' malba

l. malba na stěle

Hanus Káslin 746

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Strachota

„nerozumem“ z Methodius

Hauskain 145

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

brodost

príklad firmamentu

Haneš. Udštin 145

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vládnouti nad ům, čim
[nad statkem]

podle něm. über das Gut herrschen

Hanus Katzin 1414

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vlasoslužna

"obavne"

Hanus Kástin

146

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vpadnouti

(hudba vpadla)

barbarské

Hanus Kástin 745

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zřevodulka

zřevodulka zřevodulka

Hanus kástin 146

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zbaviti toho od čeho
< uas od zleho >

nečes. podle latiu. libera nos a malo ..
erlöse uns von dem Übel

Hanns Kasch .. 144

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Hanzalová, L.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

prováz

v 30. letech považováno za germ.
dnes hojně v publ., admin., odb.
často se užívá nevhod. (široký význam)

← prováz provozu domů →
= provázka ↓

l. středisko provozu domů
provoz údržby domů

L. Hanzalová Jan Sloup 154

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Haškovec

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

čas mlti

- 311 i Sdyz je fodezryl' (germ. ← galicisimus), rozšířil se, uemel
ly se z j-a zhlucovat
- 312 x mlti Sdyz, mlti chvili, čas čimti, souati něco obzvláště umno
fovinust, vedle vlasten práce, nad denní dílo
části rozhoduje včus, j-ova' estetika
- 310 Haidovec LF 47, '20,

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

s sebou

200

je du s sebou
jpa' jdu s sebou

ces. mit "

< O nikolida beslech, stera jste snad provolavali
s sebou (K. Cajer) >

"holy' nesmysl"

sr. Kdo chce s vlt' byt, musi' s nimi jít

sp. je du s sebou // kale' // zaroven' take'

201

"zrada" < nepromlouvej s nikým, nechtě-li se mu s sebou >

u. zúčastni se // mit' fočil ...

"mládež" Germani sumus, ces. děti' jodem neseritelny'
"ces. jaz. rad, avšak, jazyk' napřed je cizinu"
P. M. Harbura NK 19

MORAVSKÝ
ZELEŇ
MUSEUM

meta'kum + inf — ač

198 < uoha jest daleko ot hlavy neb jest
ručni, avšak netichne k libeti 'mysl, jestoj',
v hlavě, aby se kovala uoha aueo jest ručni,
ač to učni' uoha neb jest štít >

literar.

199 analog. stfr. ne garder l'heure que
ny'klad E. Walberg: Quelques remarques sur l'an-
cien français ne garder l'heure que " 1915
Fran filologiska föningen i Lund. Språk-
liga uppsatser IV, 1915, 180-194

v 13. a 14. st.

franc. uobla píšobit na čes.

all čes. tu postufordla samostatně ✓

Hasrovec NR 19, 35

Hattala

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Jevy Afixy

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Absolutni řady
(genitiv, dativ)

Kott: „absolutni ablativ vyjadrová buval hrušce latinismem
v staré češtině a sice

a) buď genitivem < nemajíci ověch (non habentibus illis),
odtud by zplátili, odjisti oběma >

b) buď dativem < buďi tuameie vaduiciu lidem pro
sračk >

Hatt: „Latina ... nevševála ueddy ani genitivu ani dativu
ně jen ablativu absolutně jak by tody by molla vevst
čestian s Tomu, ně sama ueciuila, toho ani Kott ufoedu-
jel, ně jen beze udi rozvahy fropal z Makresu stč. ukuw-
ně J. Jirečar, ...” (Brus 129)

~~cit.~~ cit. podle Kott & Prödu, s. X

Abstraktní způsob vyjadřování

" vyvíjejí ji lidé křesťané nad jiné uarity znamenité "
vlivem křesťanů " přivýžli své " i odtáženelem
způsobu uhravení více než ostatní Slovane "

Zi-Em: " sobě jaz. něm. v odtáženíh jmenech fodorat
nad uim li byje ", ale českelam to odforuje

ale sám Zi-Em. ušiva abstrakt. (Skladba 293)

(Hatt. Krot. 1864, 1881) ; fotoze " ueslušne fohrdal "
ostat. řečníci abstrakt. - i živou estiuou

AB 274-5

Inf. konstrukce fo sloch nemiti
nevědēti

< nemā'm tu Edy stat >

< nevědēti sam basu dāti >

podobně v rui, srb

Zi sam dāva' přednost "cizotě"; < syu človeka nemā',

Edo by hlavu svou sčlovil >

m. < syu človeč' nemā' Edo hlavu své
sčloviti >

MORAVSKÉ
ZEŇSKÉ
MUZEUM

HB 279-280

Kouřmžece viděti bylo brěh

germ. : viděti ^{byl} byl brěh

jsou (spr. ješt) ještě viděti vodofaldy

HB 289

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nutri. srovn.

dopomčen, pretože "ozývajú sa ... formou v písomných cirkebných
bez mala tak často jako ve slovenských"

< tvoji moji, kvôli mi riční čom. Jg 68 > |

< Tuisto bile Erete > "zapísať tuším už arfom
fonetickú cirku". Slovač by i v tom ... radiť
užil bez instrumentálnu! < Kozmarinov bielym
frevita >

RK a Alex "iž dávno frevita jar(0) |
X slc. < oči mu stĺpcom stojí > = < jaru sloupek >

dyb. Alex: jdiechu spoleu jaru stĺpcom
"fotoren a fotičem nezvizely z foctive'a vime' duse
[lidu cirkelno]" : < Edz hlavice čese, sro fotičkem teck >

HB 775-117

Kondenzace subst. - udužití proti mi
(abstraktní proti cís. Evidenční)

< Velkou vinu na rozšíření tohoto neblaha nesou dynastie
samy > → < Že se učitel tá rozmohla, tím jsou
dynastie samy nemalo vinný >

< Zaslal Emiziti v cestě telegrafické poděkování za
jeho chování se fo dobru foustání >

→ < Poděkoval Emiziti fo telegrafě za to // 2 toky,
jak se za foustání choval >

HB 274

lx 0

„[Kazane] odvykli dávat rezervovati fonde' od
městské, Guse & Tomu bezepři' foehy svedeni
hlavně nóménou. Svoznice le' nesputli se
oni fond, nesébnice pozali le' pěkneho nijaž,
ačoli se ho lid čisž' ... dosti fenne drži'
foehes.“

HB 153

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zápor v čís. velé - jeho několisana sobu' n'p'ad'ani'
stejně v rěč. a Mare' nem. |
nova' nem. g'la regulovna podle lat., ale zřet'
jestě u slaviků (Goethe: kein anderer hat es nie)
uani spis-e' fr'uz'aj' n'p'isobem zaf'rdni', f'isemne'
latine a nem'ine vlastne'm

Uben: { ti to nic na vahu neprida' m. ani }
{ vse' f'ozardi' forme' sve' se' f'odava', avak' vzdy }
{ f'iedce' vodem' g'ti nepristava' m. nikdy }
Zem. { bez s'arovna' nelze v'robu' nijareho' uc'initi }
{ m. nijareho' z'adnoho' }
{ nejvili' chuti' z' nijaremu' boji }
{ proti' tomu' nelze' c'eho' // nic'ho' nam'itati }
{ m. nic'ho' }

HB 268

-Z, -t

Tak zvana 'klassika' ^{ve} kritika byci' bez si' foelky tak
nehodane, jak se toho ferozana' ni edy fond neod-
vazila a jiste ani do ujedetni' smrti sue' neodvazi'.

HB 167

"kurzaktivni" 168

"cizota z myslu zapadnu' si' natich' vobec a me' standy'ka
i' k'lehtid'eluh' zolast'ka prvotny' simpl evulize
Σ jiz' dalano' ^{ve} ~~ve~~ u'plue' vyplasila... " 169

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

uz' Blahoslav se proti nim ozval, ale sam -Z, -t, 173
uživa'

emfaze, ale ta se sebila 174

Jednotl.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ale - fortavení na vité

sp. na první místo HB 262-4

dobr. výše dovoluje fortavení curlitické 263

neplati rozdíl

mezi sponou ale a vzorem ale, arfoň, saltem,
wenigstens (79)

, arfoň, alerfoň, ari

(doch) wenigstens, doch, doch sicherlich,
denn doch (ZiZ 549-550)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUSEUM

HB 263-4

Arg. pro inicialové fortavení:

stas v polsbine (Linde), a v mii.

264

bezvýsledný

„nad měm chatrný a zlybčiny' předad něm. erfolglos“

<Vednere' patrahi' po něm slo bezvýsledne'> →

 <warne'>

 HB 274

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bolemí
mám bolemí hlavy, zubů

„obroché' předklady něm.“

m. bolí mě hlava ...

sich habe Kopfschmerzen

H13 285

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

boli' mi hlava
spr. me

wel thun + dat

HB

285

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

byti & + subst. verb.

(& dostání, & ualčení)

něm. <zu bekommen, zu finden> |

germ., ale první & už do ciz. jazyků

HB

278-9

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

byti na tom (že, horké ...)

darau sein

< Jme na tom horké či lepe nežli 'trouvé' ? >

„varba... svědčí“ o usodbi' porobě duchovníe“

Čes. lid: byti + dat < zle mu bude >

miti se < budem se spolu dobře mít > /

< zle jí s uámi >

< žena uerá, jak se umži darí >

< jak se žije >

MORAVSKÉ
ZEEMSKÉ
MUZEUM

HB 274-5

byti (nebyti) podle toho

darnach (nicht) sein

zamlčeno: angethan
eingewickelt...

germ. navíc nerozumíte!

< jeho mirda fovaha není podle toho, aby neřoho
chtěl vraziti > → < taková, aby >

HB 275

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

co, ježto vztaz.
nelougment.

Hatt. dopomůcky podle obec. čerko-lougmenty⁴ užívání⁴
co (v nepřímých řáděch s řády 2. ř. ou)
mesto arch. ježto

§ 34. O co a ježto, HB 177-183

viz i Hatt. Slov. Mluva 1855, 68-69

↳ máme tedy bez zboží, co se na něm bez leži →
2 ces. ř. 8.

„varba také by aspoň ustřednějším básnickém užitím
nepřímou více řádu než domně Classic řádu
a ustřednějším aspoň řádu řádu řádu řádu řádu
zvířetí“ 183

čísti. mši.

spe. sloužiti

doklady z fism', 49, Chelc' aj. 1
služiti u Rami, Sibi, Chav.
služic' // čytać' mše u Polan

HB 275-6

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

čítati:

germ.

sp. čtyri rohoři & roři

↳ Reuter čítal 64 roři > → ↳ Reuterovi slo
64 roři >

ang: fí'sue

jiu' slovan. j-y (sloven, fol, rus, sib)

HB 276

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dobry den

děláte si z toho d. d.

Spr. učti toho za blázna // šáňa - bláznu

germ. : Sich einen guten Tag machen

HB

277

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dost (dost^u, dosti) na tom (matí)

podle něm. genug an dem

fr. être souu lyti dosti

už v Dal < měj na svéu dosti >

arg.: lid. fi'sně < je tam děvčátek dost >

< takové štěstí všude dost mám >

HB 161

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

držeti za to

podle něm. dafür halten

už u spis-u klas. období (viz v Silvě Vel.)

lid čes. wyrletiti || -eti

HB 158

viz užití za to

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Dunaj m.

nižoli fem., jak je tomu často u spis-u čes., „odci-
zených národů svého Školami a jině“

vliv němčin

arg.: lid čes. a sloven. užívá' mark.

(morav. také fem., snad vliv jiných zem.
název řek)

HB 265

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hochověrně

užito v textu u Haffal

(Z dokladů ... hochověrně a psané vysvětlá...)

HB 179

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hrati housle Geise spielen

m. na housle

! Dobros. doklad je vadny'
slovan. jazg, jeu s konstrukci pedl. na, v, u

HB 277-8

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

chleba m. chleba

↳ či' chleba ji's, toho fi'sen z'f'ovej >

HB odsuzuje 258-9

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Járuo

obvazí směr nitran. náředi' - schválen Ha Halou

HB 199

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jednati
ze starši' l-y nem' dovolim byznam, uloviti o cim'
jsati

HB 278

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Jednati

zinda pestě u Glas. čes.

obč. činiti, dělati, konati

them

lid. čis. : ,handelu'
,overinbarou

HB 278

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jeji' slov. zajm. privlasti.

Hand. doporuceni

arg.: jine' slova. j-y
slc., stbulk, krb., sli
uz od casu stbulk

HB 240-241

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jetí / jezdití 4

foedle wem.

<valacha jil sluka>

Jg se doula'da Dobr., ale u Dobr. je chyba

HB 278

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jist + iusti. // Gen.

H Eiben manne [gentiv. varbu] odstranjeni od ckebing
odraz na Sobr. (Lehrq. 284)

stari C'love' radi spojivali jist a vienu
s gen. (Kat, St, Triste; Rad fr. zen.)

Poláci: isty + gen. // 06

HB 234

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kavyl // kavyl, -e (Stipa pennata)

"vory sv. Ivana"

Presl: kavil, -u (chb. -i- a chb. Sloňovské)

Jg: kavyl x kavil (m. kavyl), -u
chbue rozlišil

HB 25

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

elásti vejce
epi-ne'sti

Eier legen

čes. lid : < slepice hojně ponesou >
< holubice, snes vajíčko ! >

rus, seb, fol.

HB 280

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

brašně fohlaví

stříbrná něm. původu, ale Hatt. ho přije i ušlechtilému
fohlaví zvrážděnému vůbec a šlancovým osobám jeho
zvlášť

ros. rus. выключенъ (non)

HB 283

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ležeti v frachu

im Staube liegen

spr. slaneť se, sořiti se

↳ nem. národ leži jako jeden muž v frachu před
výsledkem

Šuleť: slaneť se do črne zemlje

HB 280

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mužstvo

„uzivá' cís. f'šenná' z'gledně" u. jinych v'azeb

HB 275

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

miesto ziti:

sednouti (si)

Platz nehmen

HB 289

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

miti za to

podle završného něm. dafür haben (nyu' dafür halten)
lid. čes. myšliti // -oti

HB 158

u Lindeho * miec' za to - namí v obyčiji } t. 160
Poldci užívají foxytac', sadržic', zdač'se
Sibové a Charv. : myslim, čim mi se
Rusové : deumat', Kazat'sja, fočitat' } t. 161

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mluviti přes co
už v Řádě fraš. ^{serm.} malíř ze 14. stol.
že se slyšat domd v Praze

H B 270

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mnoho-li "obhuda" wie viel
m. solič

[^{co} Erb.: Vjaslav chytě vĕdět; mnoho-li ma'
Dlouhorudj' v Kyjevě vojska, fořtal tam často
Eu Suižeti Oudriji >

[Zim Salw-Salad 3 > < 229 >

[Kovářův >

[frilad zářona: mnoho-li se žada' z jazyka němec-

wie viel = jař mnoho
fi'sně čes. jař solič, co!

poti vni dluhu nepu čitiny než i slovařtiny vřbec"
y9: solič, řidč. co
pol, nř, orb.: co ... || nř, řil'č, řol'č, řol'č

Museji 11-iti

Hatt. háj' foti puriskom HB 67

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

na čem

"rynejší kroužek na ještě víc a nejvíšší tuším na
kruhu geometrii funkcionerů"

< dnes už má i na tom humoru málo >

→ < dnes je mu již i toho humoru málo >

< letos sešlo se více na daních > → < daně už
houskové rolu >

< nemá víc filmařů na práci > →

< nemá filmaři práce >

< nemá o čem filmaři pracovali >

#B 281

u
nabeh

Anlauf

m. fočitel

↳ naše knihovny vzaly dobrý nabeh ↗

99 0, jiné slované 0

HB 287

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

najísti se na čem

germ.

m. čeho

↳ celá rodina může se najísti na jednom fostrasku
vejci → → jednoho fostrasku vejce

HB 281

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nalození

Aufgelöst sein

m. mysl (srov. Jg; č. f. s. n. i) ||

veštra nová čestina, "rozforminajik se ve nalozen a
nalození mezi jiným ani na ocet, do kterého se i
u nás všelico nalozá"

HB 285-6

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

na mište^v auf der Stelle Germ.

M. hrad

< se sedmi sedláři^o mohl na mište^v sedm lordů
udělati ... >

HB 281

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

na to
načez

nem. darauf o case
hierauf

germ.
v-ces. fcs. potom, maloby pad

HB 162

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

navštěvovati školu

die Schule besuchen

m. choditi do školy

sov. Г год choditi / (809⁶) a škola

slav. a mor. řisně : jam chodit

bez fol., serb. : choditi do školy
hoditi k škole

H B 281

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ne

J. Blahoslav zotudil spis - um cirkva, f. iroumat ne
"Le rozumu v. ierku (Gram. cis. 120)"

HB 267

foetika' r. c. lidu cis. " d. a. f. ednost ne
" Stejné jim' Slovane', vol. Volaki - nie

f.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

neděláti si z čeho nic   sich aus etwas nichts machen
m. nedbati nač nic
oč

ale objevují se i v des. f's., ovšem řídkěji než
nedbati

HB 281

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nechat m. dati

Kovář (ukl. čes., 2. vyd.) má dohled
< lakomec nechal y si foš šnepar Edleu vrátiti >
Archa Elabst, opravdu slovanská da l m. bidalchto
Germanismus nechal, ačkoli ten již vde dávna
živoř v četine, jze od Konstanteia na vřze
dotčením uistě zomenut 9

HB 134

čes. písni většinou dati
slo., fol. dati, zarati
c c

HB 282

nechej at^v // nechat^v // necht^v // lid nest^v

dle něm. lassen v ofise 3. os. imp^t
č. ps. [aby mi bylo [ve]ce] da'no, nest^v je bílý nebo
strachaty >

slowen. nech(aj)

fol. niech(aj)

X^{rus.}
X^{srb.} da

H B 282

(zabrnělý imp^t od dáti, Pott)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

než + řád

< nebrcha jich víc nežli dvě m. dvou. Erb Kyt 1871, 35 >

Ještě více zavání německou:

< ke fořáku nežli nic než Boha sameho m. Běh
sa, Erb Kyt Baje Por. 1869, 5 >

HB 112

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

než(li) + konstrukce

↳ nemělo proušením jeho zádušného jiného významu nežli
toho m. ten

"zaforusť" nezasaňuje na jednotky se slovesem spojovací

než, jediné, ale atd. sloučené"

↳ nic jiného nežli jedině mási jednotnost "Hdij" >
Hatt Grammatik § 278

arg: "srovnávací souvětí mající společnou přísudek
stavějí se vlastně jen zamlčením tohoto v podobě
nebe"

↳ nic jiného nežli pravdu (mluvil) >

HB 269

nežné foliavi

atribut něm. fivodu

viz Sra'sne foliavi

mus. Heratibi (non)

HB 283

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ničeho co

< kóenci se nemají ničeho co bati >

↑

sp. čeho

„nestýchající se již ... ani takto psati.“

HB 280

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

noclokovati

snov. fol. ,rus.

bez form.

H B 288

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

oběť dabi:

Feuer geben

spr. stabiliti (na loď)

HB 276

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pak čas.

"značnā většina nejvyšších úřadovníků českého nesmírně řáda
užívá"

Ha H. dopomínají potom

malobý v říši císa.

pakli 'si autem, si vero'

'wenn aber, wenn dagegen'

HB 162

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

piati

jati, zati

doforměně Ha H., Seova. ulow. 273-4

(m. fiti ...)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

flet^v
fělna' // brasna' flet^v „opravdu velmi šarada' cizota'
m. bíle' // ženské' pohlaví
y9: up'na' se v knižku ciz. od poz. stol.
Linde dokládá z fol. velmi často

HB 283

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

plíce
řící: souu co od flic

"wesnyrl"

< Bez obavy, jak se nřlá, od flic fovědělí to vidcové
německých Basin >

von der Leber weg reden
sprechen

neruamena', bez obavy
unwunden'

rybz, freimüthig, offenerzig,
dreist, ehrlich'

9 < to jde od flic, it. ne od srdce >

od flic znamená, 'neapřimě', nit. 'bez obavy,
& srdci'

HB 272-3

pojèdu'ni'

[spisovatelè] "soudno by se mohli obejíti ... bez pojèdu'ni'"
s ostat. slovy : rozbor, rozjìma'ni', rozprava

HB 278

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fořtel hl'obati
sbr'eziti

das Bett hüten

spr. ležeti nemocen

HB 277

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fozvali za co

ov

<Edoř mne za brus fozvali >

HB: neobvyšle' (298)

PB I

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pojichovati otazky

lepe o otazkach

ale spr. rozbirati otazky

rozpřimati, rozpraviti o nich

AB 278

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ředháky čínti

Vorwürfe machen

šp. vycíláti
dytýláti

H B 283

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

formati co na cém
spr. po cém

něm. an

< na ovoci formová' se strom > n. < fo ovoci >
Sumerdy' < obydje se na tom formá' > n. < fo tom >
lid. fi's. po cém

HB 283

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ředhazovati

vorwerfen

m. vyčítati, vyčítati

HB 283

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fielchazly c'isti Vorwürfe machen
viz fielchazly

HB 283

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

řenovati

sko doč. (viz Jg), ale duš spis-e' užívali ho nedob. |

< fine v biskup. faláci bude řenovati

m. řenovanje >

HB 283-4

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fěst
na svou fěst

auf seine Faust

m. o sve' ujině

léž o sve' vine

č. f. s. e. n. : < zrušila jsem la'sku ne o sve' vine >

HB 282

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

přezimovati

slovo doš. (viz Jg), ale spis-e užívají ho i
nedoš.

↳ prošlo se až k Tuzle, kde bude přezimovati.
m. přezimují >

HB 284

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

friciua

„uzilva' obš. fiseenna' zřlociut“ m. jazyk vazeb

HB 275

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

filozofii muce & dítu

die Hand an das Werk legen

m. dáti se do díla, do práce

// miti & dítu / ou práci

"nezpůsob"

arg: čes. fobně mají idiotismy s dáti
miti.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

#B 284

Průpovědi
Průřeky

podle něm. versprochen
Zusagen

nepono to ani zcela správné' předklady něm. slz
v čís. slibiti, průřekiti aj. (viz f'sme)

do fol. vedělo se průřezec, ale nepřekládá obícat, slubit'
~~průřekiti~~
městička' a zeman. Čistua překládá užíváť fsl. obícati

HB 163

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

firouadai, forouadai

u firouadai & im Vergleich

„malerei“ stoffe nemiing u firouadai destine“

viz u: Hatt Sov Mew (57, 52) |

sp. proti, ale u: u Beati // u firouadai &

u Haranta < k firouadai s uim ualy,
+ proti nemi >

forouadai x firouadai viz Jg 88

zaměnyje Zis Skl (216): u forouadai &, u formice & ...

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ

Zik. u. u. (2153): firouadai &

u — u —

jiní Slované nemaf?

HB 163-4

^{v. u.}
práci

v. příspěvě

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

früspěti & čemu

67

< volit jsem früspěti ke skladbě čeré >

HB: neofira'le o syntax čer.

PB I

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

frivysanti

častěji než u—

s dat.

řidce s k³ (u glas. spis-u^o) 4

v⁶ " zava'ni foušed němci'nan

HB 288

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fram'

m. list (slc., stc., fol., seb.)
ale v cís. pís. už běžně fram'

„je následovním“
hrochů“

HB 284

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

na Roho (co frati)

<frati frani na Roho> → <list Romu>

u Slovani na^{4,6} jen se jmelny laket, na Esteri nebo

na Sberzih se co fise

Romu // se Romu (Ekar, Kral)

HB 284

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

prjčiti se
sp. si

HB 284

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

prjčbu učiviti

eine Anleihe machen

"velmi chybne" u. prjčiti si

HB 284

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

puševorec

11 puševorec, frustovorec

HB 42

← Brustwurz (Jg.)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kozbolela mi hlava
Spr. me

fohle wele thun + dat
X schmerzen + ar.

HB 285

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rozmar

Laune

m. mysl (sov. Jg)

sov. čes. práce:

< buďtež myslí vždy veselé! >
< hoši, buďte hodně veseli! >

HB 285

"ofovzemi' hodně flody foučme myslu myslí" "

Hatt Ules Slov § 352

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rozložení
m. mysl (viz J. c. filmě) | Aufgelegt sein
rus. facuonometue gpa

HB 285-6

„ofornení“ hodné plody fauimčimých myslí“

Hatt Uluu Slov § 352

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rozřešovat otázky, úlohy
v min. a srb. teple vhodné i pro děti.

X měsíc: rozlišovat

„jako ořechy a podobné věci“

HB 291

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ujma

cezi' slovo m. domácího nářech (nářea)
jak svědčí' křesadla, rovnalo se jisté jemu
v destine

HB 227

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

řici present. tvary

řku : řku, řceš, řce, řceme, řcete, řkou (2. yd. uluv.)

Tomáš : _____ a _____
při stáznos z řku, řcíš ...
(podl. yd. uluv.)

ř Dobr. : řku, řkou - ostatní tvary se neformují
a nahrazují se slovy řičati, řičiti, řičiti

řg : řku // řku // řci (!) (Lehgeb. 248)

řatt : řku (sl. řku)

řelze y řwit řč řč
řram řci, řcím, řcím etymologie
řimpř. řci, řceme, řcete
~~řku~~ řcíš // řcíš ... , řku // řku
řku // řku

MORÁVSKÉ
ČESKÉ
MUZEUM

HB 25J

sděliti soum co dle něm. j-m etw. mittheilen
m. sděliti se s Σ lue ot (viz 79)

HB 286

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sdělití se s sy'm oč
nědy se budi umohem lófe slsa ozna'ití
věděti dáti } kómu
vyjeviti } co

HB 286

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

scházeti

dlé učen. abgehen (m. fehlen)

sfr. chyběti, nedostávat se

< Erb: na ničem jim nescházel, měli jíst a pít,
co hrdlo štálo >

HB 286

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

slabe' foliavi'

atribut něm. původu

viz Krásné' foliavi'

Srov. rus. сладкий (201)

HB 283

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Sled m. // sled^v f.   archaismus
→

< Sledal pes přes oves, fo zajetí sledi:
nejedna ~~famula~~ za vylovem ledi >

HB 775

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sloužiti za (základ)
m. ští základem

„základ nemčinou“

Pal < sloužiti za most >

HB 289

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Slovosled

" pořádek slov aneb, jak i tomu již raději
po německu říkáme, slovosled ... "

HB 262
att

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Surděti po cěm
m. iustr.

nein. nach

c. of's. <starej swedi' potem >

HB 288

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Smile uiti

frch. trivialneho uem.

Poch (m. Unglück) haben

<pan N. ma' neustate Smile >

→ <pana N. stha' nehoda za nehodu >

HB 286

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Současné

Sp. vstevní

podle

son

"Složení nad území chatrné a zřetelné flody
neúředně formě učených myslí cetera

HB 286

att

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Současaj

m. času téhož

tchdejší, nynější

podobně (pouze)

"složení" nádob měru chatrné a zřetelné flody

nevsedne foneinčených vyhlí' cívky' 4

HB 286
att

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Soudruhi

in. druž
společně

podobně
"složením" snad u nás chabou a zbytečné flody
nevidíme poněkud myslí církvi

HB 286
att

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Souhlasiti:

m. füsuidcövatí
srovnavati se

„fodobné složeniny jsou ... vesměs nad míru
chatrné a zřetelné flody nevšedně fonémami
myšlí čerých“

HB 286
atf

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Souviseti

m. Spojeni byti

"podobne' slozeni jom ... vesme' nad u'mu chabne'
a zbytecne' flody, nevedouci fonem r'ensk' mysl' ch'z'el"

HR 286
att

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

strážiti - strážiti

Sfr. strážiti - strážiti

u jeh vjazyel * mudrovtelch Kazimluveričk naših⁴
Sfr. stupňované tvary: stráž, strážiti

HB 287

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sučblo - v světle státi "im Lichte stehen"

"wynik taborka zobiscueby'ne spis. des. Germani smut" "
spr. ^{pr}zračněti (sloven. zračňati)

HB 188 (form. z textu Jungmannova)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Sjra m. sjr

HB odsuzuje 259

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Šířnovec

< schizone

HB 43

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Šišvorec

< süßwurz (Kratzenauer) HB 42

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

šoci'nek

Schätzchen

Hatt. odrazuje s formičkou

HB 55

et. schatz - slot, tedy, moze hovado, šoci'ku

"méskaře" "

HB 274

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Špičba

genm. ("krozná' foroba ducha")

< ulomil špičbu domněnkám >

< Špičba polemič bude obrácena proti soustavné
organizace zvířectva a síly zemědě' >

H B 286

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

v tažení posledním ležeti

něm. in den letzten Zügen liegen

m. 8 switi facovati // sronavati // umirati
// slo. byt na úmornu

HB 287

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ten

Нап-ыт'ка' Константиови германисмус

"ta litera f" glade se za nebo"

H B 175

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ten

" místo ním. artikulu užívá Pfalckler zejména tehdy velmi
často, netuše ordam uškerat, chto se tím vlastně dopouští
< " Toho slova leda neuvádí než secláci, ... " Blahy
123 >

HB 144

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

trfěti b'ide

m. trfěti b'ide // nouzi

"cizota"

srav. rus. rope morkatb (morkatb, trfěti - o lue, souofi,
trfědy, i o boři >

notk leiden

HB 287

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ubíratí na čem

an etw. abnehmen

m. čeho

< ubíral mne na zásluhách m. zásluh >

// < zlehčoval jeho zásluhy >

HB 288

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ubývati na čem

sem.

mu. Sem.

<ubývá

svr. 79

mu na různosti >

HB 288

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

učiniti

germ.

< vojsko učinilo během 5 dni 20 mil >

→ < ujelo za 5 dni 20 mil >

HB 288

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

usamiti

ov

↳ co usamim, vsem ... E myslí a chuti nebude >

HB: tomu sotva do porozumí, acoli slo dola'da'g

(298)

PB I

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyženouti na⁴
na⁶

m. dat.

[na společném jednání sobě vyženou >
k³ objevují se u klas. spis-u foričlen
v⁶ "zabaví už foučend němčinou"

#B 288

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vaditi se přes co Germ.
už v Řádu prez. malířů ze 14. stol.
lze slyšet domd v Praze

HB 270

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

manuats

HB hřf foto praveštinu 67

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

věrohodný
m. hodnověrný, glaubwürdig

arg: ἕκ. α ἔλο-πίστος,
πίδο-σοφος (γγ)

rus. достоверный (i s ustar. fam. t. porvat.
slavnostný) !

v starších pamětech jen hodnověrný
zřetel. pravda o sen. i bodem věry → hodnověrný

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

HB 264-5

víre dabi
filoziti

Glaubeu schenken
beilogen, beimesen

Spr. uvěřiti
vyřtyti se už u čes. Glas.

Blahoslav: víre dabi "agrestis et rustica phrasis"
[vechti tomu vry dabi] > lefe [věřiti,
fevoliti, mesta dabi, odpřaji tomu]
"prosti moravski kofati" fry: [vechtějau tomu vry
dat]

lid čes.: věřiti / u
ostat. Slovane: sba od začátku věr-

HB 277

vůvec

"docele dýb. in. vůvec"

"fril's máli mají' unosi' z vynejšila spimatelii cés."

HB 211

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

voneči fo cém

ném. nach

m. iust.

ces. fil. < nádra je' voni' samy'm balsáuem >

HB 288

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vohouti // vrci tele

ein Kalb werfen

m. oteliti se

< Eraba vohla tele >

serov. ohřebiti se, orotiti se, orozfliti se,
ofrasiti se ... u všech Slovani^o

HB 288

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyhoditi Comu
foale fol.

wygodzic', ces. wyhověti, whod byti

or
(Hatt)
Brus 298

PB I

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vynacházeti se

sich befinden

m. býti // dárati se // míti se // ve'sti se

HB 289

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vypínati se

sich überheben
spreitzen

božně' už u cís. slavní

X. lepší' spůsobu ulovení' lidie cís. slavní' vlastní' "

z c. f. s. : vysoce' se v zna' si' / se nese
si vede

s vysoce' jde

HB-289

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

war

"v Pismick shoro tar cãste za jãnjemi slon jãro
s foiatku vet"

take' u spis-u od uexamebi doodnes

Dobr, Zãem, Jã

Hatt. doforucãje bndiflovat star v Pismick

HB 263

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vypůjčiti se

sp. s.

HB 284

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zafroun' // zafroue', zafrouhe' ...

m. foproue', foprouhe'

arg: slovan 7-7, 179, čer. foproue'

fürs erste, zweite
(častěji: erstens, zweitens)

HB 289-290

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

za to

ščo za to?

wer kann dafür?

"vesnylna' okadra"

"je zbravena šča vinice, bez nehoz' je' ani ten
šlavan, štyr' německ' ma, nemice ... bez vsich
ubah porozumeti."

lid. čes.: vinen čim

vina ma'

ščo je toho furtina aj.

rus. butobat 66 // butnet, butobek

fol. vinen 2

srb. šriv 3,7

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

17B 272

La⁴

m. iustr. (zejm. f. sudlovské)

z. z. i. m. < kmen slove forma, která při ohýbání slov
za základ m. základem jest >

< mluvnice tato má za účel m. účelem >
leže: < cílem mluvnice této jest >

HB 289

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zalži' na tou

folle wim. es liegt daran
es ist daran gelegen

X lat. interest refert

"nesumění gla tak zovna' klasická' destina i tento cístou
zachování"

X čer. f'ine: < Co je kouu na kou? > "valordy"

< Což je fo fanence, jest li je "nehala"! >

< Co mne u je do uí > | mnoho do "cladi"

Kou. i (koumá uic do toh >

v folshině jen živou zalžec'

#13 165-6

Zaléhlost

"obhuda"

"hlad rozlosti a znamení užasné formy duchovne' a
nedbalosti"

"přemění" destiny "tak bídny a zřetelně v'uzry"

→ věc

slov. p. rzeck, n. ženo, sub. stvar

HB 166

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zapáchatí fo cém

ném. nach

m. iusti.

^{č. p. s.} Zapácha' s' sercovkou smilou >

chp. < jeho sloh více fo suchym než fo bazalkem
zapácha' >

HB 288

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zapisy činiti

m. zapisovati co

< čičme zapisy slov a fraze' namu nových >

→ < zapisujeme slova a fraze' namu nové >

HB 294

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zasliti somu co

m. za zle' miti somu co

verargen
verübeln

zavrhne už Jg SB

"cizota"

arg: Jg, c. f. s

HB 290

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Získati na čem
m. při byti

Garminem an etar

↳ město na zdravěm vzduchu získalo >
→ ↳ městu zdravěho vzduchu při bylo >

HB 291

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Suačiti

Slovakismus nitran. nářečí — schwarzer Haikalou

HB 199

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Značky

slovníkům nitran. udř. — schválen Hattalan

HB 199

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ztratiti na čem

velikem an etw.

m. uhyti

< nikdo na dosavadní krásě a dokonalosti
svého nářecí nicého neztratil >

→ < žádnému z nářecí nic nebude
dosavadní jeho krásy a dokonalosti >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

HB 291

Zodfově děti co

etw. beantworteten

m. zodfově děti uáč

< částkové jme to už zodfově děti citatem ze
Spencerů >

u jg. 2. vydání z poči. stol., a to respolektivě
arg.: slovan. j-y

HB 291

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zvyknouti
části než vyknouti
viz frivknouti

HB 288

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Echvatí

HB háj^t foto puvistum

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM